

Merczel György

Karorgona az Avilai Szent Teréz-plébániatemplomban

Lapunk jelen évfolyamában Szabó Balázs foglalkozott az Avilai Nagy Szent Teréz-templom nagyorgonájával.¹ Az új karorgonát, egy újabb Rieger-opust a 2011. június

Merczel György egyházzenész, a budapesti Avilai Nagy Szent Teréz-templom orgonása, a Capella Theresiana karnagya, a LFZE Egyházzene Tanszékének adjunktusa.

12-ei, pünkösdvasárnap 10 órai ünnepi misén avatták föl. A Capella Theresiana (vez. *Merczel György*) Liszt Ferenc Missa choralis-át énekelte a kisorgona kíséretével. Orgonált *Enyedi Pál*, aki a misén további Liszt-orgonaművek megszólaltatásával mutatta be a hangszeret.

Az orgona korábbi helyén, Dunakeszi plébániáján új nagyorgona építése miatt vált feleslegessé. Mivel 1892-ben készült, közel eredeti állapotú, védett műemlékhangszerről van szó (Rieger Op. 372) az Országos Műemlékvédelmi Hivatal csak úgy engedélyezte a lebontását, ha méltó helyen újra felállítják. Mivel a lebontás, elszállítás, restaurálás, összeszerelés önmagában is komoly költségekkel jár, az egyházközség *Kurdics József* plébános úr vezetésével úgy döntött, hogy elajándékozta az instrumentumot. *Horváth Zoltán*, az Avilai Nagy Szent Teréz-templom plébánosa élve a lehetőséggel —felismervén annak előnyeit— vállalta az áthelyezés nehézségeit a templom egy névtelen jótevőjének anyagi támogatásával.

A Teréz-templomban a karzaton található nagyorgona (Rieger Op. 2401., III/52) mellett igen hasznos szerepet tölt be a szentély közelében elhelyezett kisorgona a hétköznapi miséken, a templomban tartott temetések alkalmával, az ünnepélyesebb liturgiákon a szköla kísérésével, nem is beszélve a templomban oly gyakori koncertekről. Lévéen a Teréz-templom is fontos belvárosi műemléképület, a templomtérben való méltó elhelyezés gondos tervezést igényelt, melyet *Tóth Tamás* építész értő munkájának köszönhetünk. A Hivatal elfogadta a terveket, melyek mind a látvány szempontjából, mind akusztikailag a legmegfelelőbb elhelyezést javasolták. Az eredmény igazolta a terveket.

A restaurálási munkákat *Varga László taksonyi* orgonaépítő végezte, aki a szerződésben vállalt feladatokon túl is szívéen viselte a hangszer méltó helyreállítását. A közel 120 éves hangszer sípjainak nemes hangzását a különleges akusztika csak tovább szépíti, s a 9 regiszter szépen betölti a nagy teret.

¹ „Egy «ideális orgona» Budapesten — az Avilai Szent Teréz-plébániatemplom Rieger-orgonájának múltja, jelene és jövője”, *Magyar Egyházzene XVIII* (2010/2011) 71–83.

Szerencsés egybeesés, hogy az orgonaház stílusát tekintve közel áll a karzaton lévő orgonához, így a hivatal a hangszer színeit is úgy határozta meg, hogy azok a nagyorgonáéval harmonizáljanak. *Bagi László* farestaurátor munkáját dicséri, hogy a nemes templombelső a Pollack Mihály által tervezett ol-tárokhoz méltó bútorttal bővült.

Végezetül: a történet precedens értékű is lehet, ha arra gondolunk, hogy az országban hány műemlék orgona megy tönkre. Esetünkben egy műemlék hangszer menekült meg, töredékköltségével annak, amibe egy „mindentudó” digitális orgonapótlék kerül!

Az orgona hangképe:

manuál		pedál	
Principál	8'	Subbaß	16'
Gedackt	8'	Cello	8'
Salicional	8'		
Oktav	4'	segítők (lábkapcsolók):	Pedal-
Fuvola	4'		Coppel, Mezzo-Forte, Forte
	<i>(az eredeti Gamba 8' korábban levágva)</i>		
Fuvola	2'	Mechanikus kúpládák; a Principál és	
	<i>(az eredeti Violine 4' korábban levágva)</i>	az Oktav, valamint a két Fuvola	
Mixtur 3 sor	2 2/3'	egymással kombinált változatok.	

